

ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ «Я-МАРІУПОЛЬ»

Внаслідок військової агресії Російської Федерації в Україні критично зросла кількість громадян, які опинилися у складних життєвих обставинах, зокрема мариупольців. Згідно з офіційними даними, загальна кількість зареєстрованих ВПО в Україні становить близько 4,9 мільйона осіб. Актуальність дослідження зумовлена великим попитом на соціальні послуги серед мариупольців в Україні.

Важливу роль у підтримці постраждалого населення відіграють благодійні фонди – організації, які збирають ресурси та кошти для надання благодійної допомоги тим, хто її потребує. Фонди забезпечують реалізацію соціальних функцій держави з максимальним урахуванням потреб, які склалися в населення [2, с. 316].

Мета дослідження полягає в аналізі основних видів діяльності БФ «Я-Маріуполь» та з'ясуванні, які соціальні послуги в ньому надаються. Проблема дослідження постає у відсутності систематизованої інформації про основні напрями роботи та повний перелік соціальних послуг які надаються фондом. Слід зауважити, що тема не розкрита в наукових джерелах. Інформація про діяльність є тільки у новинах та на офіційному сайті фонду.

БФ «Я-Маріуполь» зосереджує свою увагу на наданні різноманітних соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам. У фонді діє чотири програми:

1. «Центри підтримки ЯМаріуполь»: надають гуманітарну допомогу, психологічний супровід, медичний огляд, сприяння працевлаштуванню та організовують дозвілля, включно з ігровими просторами для дітей.

2. «ЯМаріуполь.Турбота»: забезпечує побутові послуги, наприклад, перукаря, швачки, прання, а також стоматологічну допомогу.

3. «ЯМаріуполь.Житло»: спрямована на надання соціального помешкання ВПО.

4. «ЯМаріуполь.Родина»: організовує оздоровлення, фізичне та психологічне відновлення, особливо для дітей та осіб віком старше 60, які потребують спеціальної підтримки після пережитих травм [1].

Станом на сьогодні в Україні працює 29 центрів допомоги «Я-Маріуполь» у 21 місті країни, зокрема в Дніпрі, Києві, Запоріжжі, Львові, Рівному, Кропивницькому, Тернополі, Калуші, Ужгороді, Кременчуку, Одесі, Кам'янському, Полтаві, Житомирі та інших містах, що дозволяє надавати

допомогу значній кількості маріупольців. За весь період діяльності фонду з 2022 року надано допомоги вже більше ніж 64 тис. українцям [1].

Міжнародний досвід показує, що недержавні організації, зокрема «Caritas Internationalis» та «Єзуїтська служба у справах біженців» теж надають ВПО комплексну підтримку. Їхня діяльність охоплює й довгострокові програми інтеграції та соціальної адаптації. Як і міжнародні фонди, «Я-Маріуполь» надає комплексні програми підтримки. Вони охоплюють не лише базові потреби (гуманітарна допомога, житло), а й довгострокові аспекти інтеграції – працевлаштування, психосоціальне відновлення, соціальну адаптацію. Діяльність фонду чітко спрямована на тих, хто найбільше потребує допомоги, що відповідає головним стандартам міжнародного досвіду. Це втілюється через запуск цільових проєктів, зокрема програми «ЯМаріуполь.Родина», мета якої – оздоровлення як дітей, так і громадянам старше 60 років; а також облаштування ігрових просторів і психологічний супровід для сімей із дітьми [1]. Такий підхід дає змогу фонду не лише надавати підтримку, а й сприяти збереженню громади та її унікальної ідентичності. І. Купін звертає увагу на відсутність належної координації між державними інституціями та благодійними фондами в Україні, що призводить до дублювання завдань та нерівномірного розподілу допомоги серед ВПО. У протизагуг багатьом іншим фондам, які працюють автономно, БФ «Я-Маріуполь» налагодив тісну співпрацю з міською владою Маріуполя, завдяки чому ресурси використовуються більш ефективно. Науковець наголошує, що така практика інституційної взаємодії може слугувати зразком для інших регіонів країни [3, с. 61].

Отже, зробимо висновок, що БФ «Я-Маріуполь» системно допомагає ВПО, надаючи широкий спектр послуг та співпрацюючи з владою Маріуполя. Це сприяє ефективній адаптації постраждалих від війни маріупольців до складних життєвих обставин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Благодійний фонд допомоги Маріуполю: офіційний сайт. URL: <https://mhhelp.org.ua/> (дата звернення 25.03.2026).

2. Гришук А. Б. Роль неприбуткових благодійних організацій у наданні соціальних послуг населенню. Львівський державний університет внутрішніх справ. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 315-318.

3. Купін І. Інституціональні аспекти координації благодійних фондів у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення»*, м. Ніжин, 28 травня 2025. НДУ ім. М. Гоголя, 2025. С. 61-63.

УДК 364.4:005.6